VII kadencja

SEJM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach (nr 43)**

z dnia 9 lipca 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach (nr 43)

9 lipca 2013 r.

Komisja Nadzwyczajna do spraw zmian w kodyfikacjach, obradująca pod przewodnictwem posła **Krzysztofa Kwiatkowskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła:

– uchwałę Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o związkach zawodowych (druk nr 1511);

– sprawozdanie podkomisji stałej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw (druk nr 870), poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (druk nr 945) oraz poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 378) – kontynuacja.

W posiedzeniu udział wzięli: **Radosław Mleczko** podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wraz ze współpracownikami, **Michał Królikowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, **Wojciech Rybacki** specjalista w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, **Ryszard Chruściak** radca Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, **Marek Woźniak** prokurator Prokuratury Generalnej, **Wiesław Żelaźnicki** ekspert Komendy Głównej Policji wraz ze współpracownikami, **Joanna Bulira** starszy specjalista w Komendzie Głównej Żandarmerii Wojskowej, **prof. Piotr Hofmański** zastępca przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego, **Mariusz Chudzik** i **Sławomir Posmyk** – wiceprzewodniczący Krajowej Rady Prokuratury, **Maciej Bobrowicz** prezes Krajowej Rady Radców Prawnych wraz ze współpracownikami, **Jacek Trela** wiceprezes Naczelnej Rady Adwokackiej, **Renata Cieszko** sekretarz Krajowej Rady Kuratorów wraz ze współpracownikami, **Maciej Ptaszyński** dyrektor generalny Polskiej Izby Handlu, **Jacek Skała** wiceprzewodniczący Prezydium Związku Zawodowego Prokuratorów i Pracowników Prokuratury RP, **Grzegorz Kiec** prezes Stowarzyszenia Prokuratorów Rzeczypospolitej Polskiej, **Łukasz Kluska** członek Zespołu ds. Prawa Karnego Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia", **dr Łukasz Chojniak** prawnik z Forum Obywatelskiego Rozwoju, **Barbara Grabowska** prawnik Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, **prof. Piotr Kruszyński** i **dr Waldemar Gontarski** – doradcy Klubu Poselskiego Ruch Palikota oraz **Jarosław Duś** doradca Klubu Parlamentarnego Prawo i Sprawiedliwość.

W posiedzeniu udział wziął lobbysta **Jerzy Marcin Majewski** – Naczelna Rady Adwokacka.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Sylwia Chojecka** i **Agnieszka Grybska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Katarzyna Abramowicz**, **Tomasz Czech**, **Piotr Podczaski** i **Urszula Sęk** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego oraz **Andrzej Sakowicz** – specjalista z Biura Analiz Sejmowych.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Proszę o zajmowanie miejsc. Przepraszam wszystkich za opóźnienie. Przed chwilą skończyło się spotkanie prezydium Komisji z przedstawicielami samorządów adwokackiego i radcowskiego. Było one poświęcone drugiemu punktowi z dzisiejszego porządku obrad, czyli nowelizacji Kodeku karnego i Kodeksu postępowania karnego. Przepraszamy wszystkich, że musieliście państwo chwilę poczekać. Czy mamy kworum?

Dzień dobry państwu, otwieram posiedzenie Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w kodyfikacjach. Stwierdzam na podstawie listy obecności, że mamy kworum. Przypomnę, że w porządku posiedzenia mamy dwa punkty: rozpatrzenie uchwały Senatu w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o związkach zawodowych (druk nr 1511) – witam pana ministra Mleczkę, który reprezentuje Ministerstwo Pracy, Płacy i Polityki Socjalnej? Taka jest nazwa, czy przekręciłem?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Radosław Mleczko:
Pracy i Polityki Społecznej.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):
Zgubił się ten jeden człon w międzyczasie. Dobrze.

Podsekretarz stanu w MPiPS Radosław Mleczko:
Już dawno.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):
Płace wypadły.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):
Płace wypadły – płace reguluje rynek. Dobrze. W punkcie drugim rozpatrzenie sprawozdania podkomisji stałej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw (druk nr 870), poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (druk nr 945) oraz poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny (druk nr 378). W tym punkcie rząd reprezentuje pan minister Michał Królikowski. Jeżeli go jeszcze nie ma, bo też szedł z tego spotkania co my, to za chwilę będzie. To jest kontynuacja dyskusji. Czy do tak zaproponowanego porządku posiedzenia ktoś z członków Komisji wnosi jakieś uwagi? Nie słyszę. Dziękuję, porządek został przyjęty.

W takim razie przechodzimy do procedowania zgodnie z zaproponowanym porządkiem. Witam wszystkich gości, przepraszam, nie mam jeszcze pełnej listy obecności. Już pewnie w trakcie posiedzenia będę państwa witał, oddając głos, zatem witam wszystkich uczestników. Zaczynamy od pierwszego z punktów merytorycznych, wszyscy członkowie Komisji oczywiście mają przed sobą sprawozdanie Senatu. Oddałbym głos na początku przedstawicielom rządu, czyli panu ministrowi celem omówienia z punktu widzenia rządu zmian zaproponowanych przez drugą Izbę. Proszę bardzo, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MPiPS Radosław Mleczko:
Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, zaproponowana zmiana ma charakter wybitnie uzupełniający. Odnosi się mianowicie do takiej sytuacji, w której pracodawca nie musiałby przedstawiać pracownikowi miesięcznego rozkładu czasu pracy, zwanego harmonogramem. Myśmy już dyskutowali w Sejmie na ten temat, senatorowie uznali, że należy uzupełnić wcześniej wprowadzone sytuacje. Mianowicie wtedy, kiedy rozkład czasu pracy podany jest w obwieszczeniu i druga sytuacja, kiedy na indywidualny wniosek pracownika określony jest ruchomy czas pracy. Podobna sytuacja w przypadku wniosku pracownika odnosi się do indywidualnego czasu pracy. Uważamy tę poprawkę za uzasadnioną, usuwającą ewentualne wątpliwości interpretacyjne. W związku z tym MPiPS w trakcie prac w Senacie poparło poprawkę.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):
Dziękuję bardzo. Czy ktoś z członków Komisji, z pań lub panów posłów chce zabrać głos? Czy mamy przedstawicieli związków zawodowych lub organizacji pracodawców, którzy ewentualnie chcą zabrać głos? Nie słyszę. W takim razie zgodnie z procedurą przystępujemy do głosowania. Kto z pań i panów, członków Komisji, jest za przyjęciem poprawki w zaproponowanym kształcie? Proszę o podniesienie ręki. (8) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że przyjęliśmy propozycję w wersji zaproponowanej przez Senat.

Przed nami obowiązek wyznaczenia posła sprawozdawcy. Czy ewentualnie przewodniczący Stanisław Szwed? Bardzo gorąco dziękuję. Innych kandydatów nie widzę.

W takim razie wyznaczyliśmy pana posła jako posła sprawozdawcę. Informacyjnie oczywiście przekazuję państwu, co jest do wglądu przez wszystkich członków Komisji, że mamy opinię Ministerstwa Spraw Zagranicznych o zgodności z prawem Unii Europejskiej poprawki do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o związkach zawodowych. W opinii MSZ poprawka nie jest objęta zakresem prawa UE. W takim razie zamykamy, jeżeli państwo pozwolą, pierwszy punkt posiedzenia i robimy, bo liczę się z tym, że część z państwa może nas opuścić, minutową przerwę w posiedzeniu Komisji.

Korzystając z okazji witam już i pana prof. Hofmańskiego, czyli Komisję Kodyfikacyjną Prawa Karnego, i przedstawicieli Krajowej Rady Prokuratury z panem prokuratorem Posmykiem, który formalnie jest wiceprzewodniczącym. Witam serdecznie. Witam, jeżeli dobrze poznaję po mundurach, przedstawicieli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i pewno Ministerstwa Finansów, a dodatkowo już mówię, kogo mamy na sali. Zgodnie z listą, którą mam przed oczami witam przedstawicieli Krajowej Rady Kuratorów, Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Naczelnej Rady Adwokackiej i Krajowej Rady Radców Prawnych, MSW oraz Komendy Głównej Policji i Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Jeżeli kogoś nie przywitałem, to serdecznie przepraszam. Listy są jeszcze do podpisania przez państwa. Dotarł do nas pan minister Królikowski.

Jeżeli państwo pozwolą, przechodzimy w takim razie do drugiego punktu merytorycznego, czyli przedstawienia sprawozdania podkomisji stałej do spraw nowelizacji prawa karnego dotyczącego rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, ustawy – Kodeks karny i niektórych innych ustaw. Przypomnę tylko państwu, że dzisiejsze posiedzenie poprzedziło wcześniejsze, na którym mieliśmy możliwość przeprowadzenia dyskusji nad projektem. Chciałem w tym miejscu jeszcze raz serdecznie podziękować, bo byli tam przedstawiciele wielu różnych instytucji i organizacji. Mieliśmy możliwość zapoznania się z ich uwagami. Członkowie Komisji mają możliwość skorzystania z dodatkowej opinii prawnej, która na prośbę Komisji została sporządzona. Witam pana mecenasa Łukasza Chojniaka, który jest współautorem opinii. Wszyscy członkowie Komisji otrzymali ją w formie elektronicznej. Jeżeli do współautora są pytania, to oczywiście jest taka możliwość.

Chciałbym także państwa poinformować, że dzisiaj formalnie mogą oczywiście wpływać poprawki. Do prezydium Komisji wpłynął cały blok poprawek, zgłoszony przez pana posła Pahla, ale w stosownym momencie oddam mu również głos w tej sprawie, a teraz oddaję głos panu przewodniczącemu Kozdroniowi.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Panie przewodniczący, to co miałem zrobić, to już zrobiłem. Cóż ja teraz będę więcej mówił?

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Punkt jest formalny, musieliśmy go wpisać do porządku.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Rozumiem. Popieram przedłożone sprawozdanie i proszę Wysoką Komisję o to, żeby raczyła uchwalić sprawozdanie w proponowanym zakresie.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Dziękuję bardzo. Mam następującą propozycję pracy odnośnie do projektu. Oczywiście będziemy musieli procedować jednostka redakcyjna po jednostce redakcyjnej, tak jak mamy to w sprawozdaniu podkomisji, ale wcześniej zaproponowałbym, żebyśmy omówili poprawki, które zostały w tym zakresie zgłoszone. Mamy po pierwsze poprawki, które formalnie podpisał pan poseł Witold Pahl, zaraz mu oddam głos, mamy poprawki zgłoszone przez Biuro Legislacyjne, te formalnie za chwilę zgłoszę. Mamy uwagi – i autorowi dam możliwość zabrania głosu – pana dr Waldemara Gontarskiego, które mogłyby być przyjęte jako poprawki.

Mam jeszcze jeden wniosek, od którego chciałbym zacząć procedować, żebyśmy go formalnie rozstrzygnęli. Chciałbym go państwu teraz przedstawić. Jest to wniosek kierowany na moje ręce – zaraz wytłumaczę, jak to wygląda od strony formalnej – przez pana mecenasa Jerzego Marcina Majewskiego, który formalnie reprezentuje NRA i zgodnie

z przepisami to regulującymi uczestniczy w posiedzeniu naszej Komisji nie tylko jako adwokat, ale także jako lobbysta reprezentujący w tym zakresie interesy samorządu adwokackiego. Jeżeli państwo pozwolą, bo chciałbym bardzo mocno podkreślić, że kompetencja odnośnie tego, co jest w zaproponowanym wniosku, czyli powołania zespołu eksperckiego jest przypisana do przewodniczącego Komisji. Uważam jednak, iż waga i znaczenie tego wniosku jest taka, że chciałbym rozstrzygnąć o nim w formule głosowania przez wszystkich członków Komisji. Przeczytam za chwilę wniosek i jeżeli członkowie Komisji uznają, że popierają stanowisko w zakresie powołania zespołu doradców, to będę po prostu prosił o przedstawienie w trybie głosowania swojego stanowiska w tym zakresie. Kto jest przeciwny, oczywiście proszę o głosowanie przeciw. Przypominam, że formalnie pozostaje także możliwość niezajęcia stanowiska poprzez wstrzymanie się. Oczywiście formalnie będzie to później podstawą do podjęcia przeze mnie decyzji.

Jeżeli państwo pozwolą, to przeczytam teraz pismo w tym zakresie, które do mnie wpłynęło. „Działając z upoważnienia i na rzecz Naczelnej Rady Adwokackiej, podtrzymuję moją prośbę i formalny wniosek złożony na ręce pana przewodniczącego w piśmie z dn. 8 czerwca 2013 r. o powołanie w trybie art. 92 ust. 3 Regulaminu Sejmu zespołu ekspertów w celu opracowania opinii dotyczącej zagadnienia przyznania radcom prawnym uprawnień obrońców w sprawach karnych, w szczególności w aspekcie: (a) naruszenia projektowanym rozwiązaniem legislacyjnym ustrojowej pozycji adwokatury, wynikającej z art. 1 ustawy – Prawo o adwokaturze, (b) możliwości uzyskania przez każdego radcę prawnego uprawnień obrońcy w procesie karnym poprzez wpis na listę adwokatów, który w wypadku złożenia takiego wniosku przez radcę prawnego następuje obligatoryjnie, (c) naruszenia spójności systemu organów ochrony prawnej obywateli poprzez zróżnicowanie uprawnień radców prawnych do obrony w procesach karnych uprawnionych i radców prawnych do tej obrony nieuprawnionych w obrębie jednej korporacji radców prawnych – i odroczenie posiedzenia plenarnego komisji do czasu uzyskania tych opinii oraz uzupełniająco informuję, że w odpowiedzi na wniosek o udzielenie informacji publicznej, jaki skierowałem w tym zakresie do Prezesa Rady Ministrów[…]” i tu jest informacja, że w tym zakresie pan mecenas, bo to już nie jest wniosek, otrzymał informację ze strony KPRM.

Zgodnie z procedurą w takich sytuacjach mogę dopuścić głos za i głos przeciw wnioskowi. Czy ktoś chce zabrać głos? Nie słyszę. Przystępujemy do procedury głosowania. Kto jest za, przypomnę, że oczywiście efektem takiej decyzji byłoby co najmniej przedłużenie pracy Komisji, bo oczywiście wtedy pewnie musielibyśmy ją wstrzymać. Pan mecenas, proszę.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Panie przewodniczący, mam pytanie. Czy nie dałoby się tego przepisu wyłączyć z nowelizacji, która i tak budzi dużo emocji? Wtedy tę zmianę, której jestem osobiście przeciwny, ale moglibyśmy procedować i nad tym przepisem się pochylić. Czy też głosujemy nad tym teraz i jeżeli to spowolni, to spowolni pracę nad całą nowelizacją? Podnosiłem tę sprawę na naszym wcześniejszym spotkaniu.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Pytanie skieruję do formalnych autorów projektu, czyli albo do pana ministra albo do którejś z osób towarzyszących panu ministrowi. Proszę o stanowisko rządu w tym zakresie.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Michał Królikowski:

Stanowisko rządu jest takie, że poszerzenie kręgu osób, które mogą świadczyć pomoc prawną w zakresie stosunku obrończego jest związane z poszerzeniem prawa do obrony z urzędu. Natomiast nie jest to rozwiązanie, które pozostaje w bezwzględnej konieczności z przyjęciem tych regulacji, co oznacza, że Komisja dysponuje pełnym wachlarzem decyzji co do możliwości wyłączenia lub też konieczności wspólnego procedowania.

Zwrócę uwagę na to, że wprowadzając model kontradyktoryjny i decydując się na zapewnienie zgodnie ze standardami konstytucyjnymi i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka szerokiego prawa do obrony z urzędu, konieczne jest zapewnienie szerokiego dostępu do realnie świadczonej pomocy prawnej o takim charakterze. Polska

dysponuje dzisiaj bardzo małym współczynnikiem obrońcy karnego na liczbę mieszkańców. Jest to jeden z najmniejszych, jeśli nie najmniejszy współczynnik w UE. Stąd decyzja rządu była taka, by zaproponować rozszerzenie tej grupy o tę część radców prawnych, którzy nie pozostając w stosunku pracy określonego rodzaju będą mogli świadczyć usługę w postaci obrony na podobnych zasadach co adwokaci.

Zwracam uwagę na jeszcze jedno rozwiązanie, które zostało przyjęte w sprawozdaniu podkomisji. Mianowicie jest tam zawarte, że Minister Sprawiedliwości będzie określał sposób zgłaszania się tychże osób do świadczenia pomocy, czyli organizacji list radców prawnych i adwokatów świadczących tę usługę, co doprowadzi do tego, że tylko rzeczywiście zainteresowani i kompetentni radcowie prawni będą świadczyć pomoc prawną z urzędu w zakresie obrony w sprawach karnych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Już oddaję głos panu mecenasowi, który ma możliwość zabrania głosu przeciwko projektowi lub za, nie wiem oczywiście co powie. Informacyjnie dla państwa, na spotkaniu z samorządami radcowskim i adwokackim, które zakończyło się przed chwilą, dyskusja zmierzała w tym kierunku, żeby wyłączyć z możliwości świadczenia obrony w sprawach karnych radców prawnych zatrudnionych na etacie. To oczywiście będzie przedmiotem prac.

Poseł Witold Pahl (PO):

Uzupełniająco, panie przewodniczący. Pragnę właśnie zgłosić poprawkę w tym zakresie.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Dobrze, ale to już po głosowaniu. Pan poseł Kownacki, proszę bardzo.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Panie ministrze, nikt nie powiedział, że wyłączenie przepisu spowoduje, że nie zostanie on np. uchwalony w późniejszym terminie, ani że ze względu na długie *vacatio legis* całej nowelizacji nie zdarzy się tak, że przepis wszedłby w życie wcześniej. To jedna rzecz. A druga rzecz, to już niestety, panie ministrze, jeżeli pan tak pochyla się nad osobami podejrzanymi i oskarżonymi, które muszą mieć obrońcę, to zadałem pytanie na którymś posiedzeniu podkomisji: jak to jest, że stawki adwokackie są takie, że realna możliwość, szczególnie w przypadku procesu kontradyktoryjnego…

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Panie pośle, proszę o wniosku już…

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Chwileczkę, bo były niestety wycieczki, argumentacja bardzo skupiająca się na osobach pokrzywdzonych. Dlaczego w takim razie ministerstwo tego nie zagwarantuje i doprowadza do sytuacji, że obrońca z urzędu musi przeprowadzać obronę za kilkaset złotych. Pan dobrze wie, jaka niestety czasami jest jakość tego rodzaju obrony. Jeżeli już tak się pochylamy, że to rozwiązanie jest dobre, bo zapewnia odpowiednią liczbę obrońców.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Panie pośle. Historia relacji Ministra Sprawiedliwości z Ministrem Finansów, którą trochę znam, jest tak bogata, że nasze posiedzenie kończyłoby się późną jesienią tego roku. Przystępujemy do procedury głosowania nad wnioskiem. Kto z pań i panów jest za, mówię bardzo precyzyjnie, powołaniem zespołu ekspertów w celu opracowania opinii dotyczącej zagadnienia przyznania radcom prawnym uprawnień obrońców w sprawach karnych? Proszę o podniesienie ręki. (6) Kto jest przeciwny? (6)

Wniosek nie uzyskał wymaganej większości, w związku z tym nie został przyjęty.

Przystępujemy do pracy nad projektem. Oddaję głos panu posłowi Witoldowi Pahlowi.

Poseł Witold Pahl (PO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, prosiłem również sekretariat Komisji, więc wyrażam przekonanie, że także do państwa posłów dotarł pakiet poprawek. Jest ich 26. Nie chciałbym ich omawiać, bo myślę, że będą one omawiane w trakcie procedowania nad sprawozdaniem. Niemniej jednak, jak już wcześniej udało mi się zasygnalizować, w ramach poprawek mieści się również merytorycznie tematyka omówiona po czę-

ści przez pana posła mecenasa Kownackiego. Będę również prosił o to, aby w trakcie procedowania strona rządowa omawiała w dużej części poprawki, bo są one urobkiem konsultacji przeprowadzanych także, a może przede wszystkim przez stronę rządową. To wszystko, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Bardzo gorąco dziękuję. Tak jak obiecałem, oddam teraz jeszcze głos panu dr Waldemarowi Gontarskiemu, bo później będziemy już pracować jednostka redakcyjna po jednostce redakcyjnej, chyba że formalnie przedstawiciele Prokuratora Generalnego lub KRP będą chcieli zgłosić jeszcze jakieś poprawki. Z tego co wiem w poprawkach, które zgłosił pan poseł Pahl, są też pewne będące efektem konsultacji z państwa środowiskiem. Proszę bardzo, panie doktorze.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Jeżeli mogę powiedzieć kilka słów, to chciałbym zwrócić uwagę, że pan Prokurator Generalny, z całym szacunkiem, nie ma legitymacji do zgłaszania poprawek.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Przepraszam, powiedziałem nieprecyzyjnie – przedstawienia poprawek. Zgłosić mogą wyłącznie posłowie. Proszę bardzo, pan dr Waldemar Gontarski.

Doradca Klubu Poselskiego Ruch Palikota dr Waldemar Gontarski:

Dzień dobry. Proszę państwa, panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, w swoim pisemnym stanowisku zwracałem uwagę na przepis, który stanowi, iż nieskorzystanie sądu z inicjatywy dowodowej nie stanowi przesłanki odwoławczej oraz na przepis, który stanowi, że nie można sięgnąć po dowód uzyskany w wyniku czynu zabronionego w rozumieniu Kodeksu karnego. Druga kwestia wiąże się z tym, że konstytucja daje prawo do sprostowania każdej informacji uzyskanej w sposób sprzeczny z ustawą i nie kwalifikuje tego jedynie jako bezprawność karną. Przepis konstytucyjny ma charakter *self executing* i jest tak skonstruowany, że nie podlega relatywizacji ze względu na zasadę proporcjonalności.

Dalej chodziło mi o to, że formułowanie uprawnienia dla funkcjonariusza publicznego, tu dla sądu, w formie negatywnej jest niepoprawne z punktu widzenia art. 7 Konstytucji, który stanowi, że każdy funkcjonariusz działa na podstawie pozytywnie rozumianej legitymacji prawnej, a to obywatel pilnuje się jedynie zakazów. Odnośnie do projektowanego przepisu, który stanowi, iż jeśli sąd nie skorzysta z inicjatywy dowodowej i nie przeprowadzi dowodu z urzędu, to nie jest to przesłanka odwoławcza, porównywałem to z Kodeksem postępowania cywilnego. Mamy tam podobne uregulowanie na zasadzie wyjątku korzystania przez sąd z inicjatywy dowodowej, ale nie ma przepisu stanowiącego, iż nieskorzystanie z inicjatywy dowodowej nie stanowi przesłanki odwoławczej. Doktryna i orzecznictwo poradziło sobie z tym w tym kierunku, że jest to przesłanka odwoławcza.

Chodzi mi jeszcze o generalną uwagę. Wprowadzając kontradyktoryjność wzorujemy się co do inicjatywy dowodowej na systemie anglosaskim, gdzie prawo karne procesowe zostało powołane do obsłużenia całkiem innego prawa karnego materialnego. Proszę sobie wyobrazić, że w Anglii mamy ponad 8 tys. przestępstw, z czego większość jest bez strony podmiotowej, czyli na zasadzie ryzyka. A więc tam zasadą w prawie karnym jest to, co u nas jest wyjątkiem w prawie cywilnym, ale wynika to ze zgoła innej funkcji prawa karnego, które nastawione jest w pierwszej kolejności jedynie na funkcje resocjalizacyjne. Prewencja generalna ustępuje, a wręcz zastępowana jest przez prewencję indywidualną, nie ma wyeksponowanej funkcji odwzajemnienia, a przede wszystkim inna jest pozycja sędziego. Proszę sobie wyobrazić, że w przestępstwach bez *mens rea*, czyli bez strony podmiotowej, a na zasadzie ryzyka, a są takie przestępstwa zagrożone również dożywociem, sędzia może kierując się racjami moralnymi *in concreto* orzec o wyłączeniu odpowiedzialności prawnej.

Dlatego wydaję mi się, że jest to pomylenie dwóch różnych porządków prawnych. Ażeby załagodzić ten dysonans zaproponowałem pod rozwagę Wysokiej Komisji wykreślenie przepisu, który stanowi, iż nieskorzystanie przez sąd z inicjatywy dowodowej nie

stanowi przesłanki odwoławczej, zostawić to doktrynie i judykaturze oraz wykreślić przepis, który stanowi, że jedynie dowód zebrany w wyniku czynu zabronionego w rozumieniu k.k. nie może być wykorzystany w procesie karnym.

Na koniec art. 82. Pozwolę sobie Wysokiej Komisji przytoczyć to, co dzisiaj mówiłem podczas wcześniejszego spotkania. Weźmy pod uwagę, że w ustawie o adwokaturze jest ustawowy zakaz stosunku pracy, natomiast tutaj radca-obrońca mógłby pozostawać w stosunku pracy. To jest pierwsze, co wydaję mi się sprzeczne z art. 32 Konstytucji – równość wobec prawa adwokatów i radców. Drugie, art. 42 – prawo do obrony i prawo do obrońcy. Załóżmy sobie sytuację, że mamy zaawansowany proces karny, radca-obrońca przechodzi na stosunek pracy i wtedy stosunek obrończy *ex lege* ustaje. Pamiętamy sytuację, gdy sędzia zostaje Ministrem Sprawiedliwości, tu na szczęście nie trzeba powtórzyć procesu przy zmianie obrońcy, ale trzeba dać mu czas na zapoznanie się z aktami sprawy i może dojść do przedawnienia. Mam sugestię, czy w takim razie nie należałoby skorzystać z opinii konstytucjonalisty? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Bardzo gorąco dziękuję. Formalnie mamy jeszcze zgłoszone poprawki Biura Legislacyjnego, ale proponuję, że będziemy je omawiać w poszczególnych jednostkach redakcyjnych. W takim razie przystępujemy już w tym momencie do procedury pracy nad poszczególnymi jednostkami redakcyjnymi. Mam nadzieję, że wszyscy państwo mają przed sobą sprawozdanie podkomisji stałej.

Art.1, czyli żeby w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego wprowadzić następujące zmiany: w art. 2 w § 1 pkt 1…

Tytuł – przepraszam, tytułu nie przeczytałem. „Ustawa o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw" i dalej żeby w art. 2 w § 1 pkt 1 otrzymał brzmienie: „1) sprawca przestępstwa został wykryty i pociągnięty do odpowiedzialności karnej, a osoba, której nie udowodniono winy, nie poniosła tej odpowiedzialności,". Za każdym razem będę wpierw umożliwiał zabranie głosu. Po pierwsze, czy sprawozdawca – szef podkomisji chce zabrać głos?

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, to czytaliśmy to wszystko od początku w podkomisji. Nie dość tego, Komisja ma przed sobą cały tekst.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Może rzeczywiście przy dłuższych jednostkach redakcyjnych nie będę czytał ich całości.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Proponowałbym takie rozwiązanie, że przechodzimy od punktu do punktu, „czy są jakieś uwagi, czy jakieś poprawki?" i jeżeli nie ma głosów, to przyjmujemy.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Przyjmujemy propozycję pana przewodniczącego. Czy w sprawie pierwszej jednostki redakcyjnej ktoś chce zabrać głos?

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Jeszcze do tytułu.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Rozumiem, że będziemy głosowali nad każdym punktem?

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Jeżeli będzie taki wniosek.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

To zgłoszę wniosek o odrzucenie tego punktu. Sprzeciw.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Tytułu ustawy?

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Nie, przepraszam, pkt 1 – art. 2 § 1.

Legislator Piotr Podczaski:

Pan poseł proponuje poprawkę, żeby skreślić tę zmianę.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Żeby skreślić, tak jest. Poddajemy pod głosowanie wniosek pana posła Kownackiego. Kto jest za skreśleniem? Proszę o podniesienie ręki. (4) Kto jest przeciwny? (7) Kto się wstrzymał? (3)

Wniosek pana posła został odrzucony, czyli przyjmujemy pierwszą jednostkę redakcyjną.

Przechodzimy do drugiej jednostki redakcyjnej, żeby art. 5 § 2 otrzymał nowe brzmienie, które wszyscy z państwa mają przed swoimi oczami. Czy ktoś w tym zakresie zgłasza jakieś poprawki?

Jeżeli nie, to stwierdzam, że ta jednostka została przyjęta.

Przechodzimy do pkt 3, a konkretnie żeby art. 14 § 2 otrzymał nowe brzmienie. Czy do tej propozycji ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że ta jednostka redakcyjna została przyjęta.

Przechodzimy do pkt 4, żeby art. 15 § 1 otrzymał nowe brzmienie. Czy do tak zaproponowanego brzmienia § 1 ktoś ma jakieś uwagi? Proszę bardzo, pan poseł Witold Pahl.

Poseł Witold Pahl (PO):

Panie przewodniczący, to jest poprawka pierwsza w bloku propozycji poprawek, który państwo posłowie otrzymaliście, a więc w brzmieniu państwu znanym, które macie przed sobą. Zgłaszam ową poprawkę.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Ale poprawki to już bym prezentował. Proszę o przedstawienie.

Poseł Witold Pahl (PO):

Również zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami ze stroną rządową bardzo bym prosił pana ministra Królikowskiego o uzasadnienie.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Prosimy o przedstawienie i uzasadnienie poprawki.

Podsekretarz stanu w MS Michał Królikowski:

Bardzo dziękuję. Poprawka, którą przedstawił pan poseł w ramach tej grupy poprawek, zmierza do tego, żeby prokurator w zakresie dochodzenia nie sprawował nadzoru nad prowadzonym dochodzeniem, tylko wykonywał czynności związane z ingerencją w prawa i wolności człowieka i obywatela oraz następnie na podstawie materiału zgromadzonego w postępowaniu przygotowawczym prowadzonego w formie dochodzenia sporządził akt oskarżenia i popierał go przed sądem.

Pierwszą jest właśnie poprawka w art. 15 § 1, która brzmi: „§ 1. Policja i inne organy w zakresie postępowania karnego wykonują polecenia sądu, referendarza sądowego i prokuratora, prowadzą dochodzenie w granicach określonych w ustawie oraz śledztwo pod nadzorem prokuratora.". Zmiana polega na tym, że dochodzenie nie będzie prowadzone pod nadzorem prokuratora, tylko będzie prowadzone przez Policję i inne organy wskazane w art. 312 k.p.k. Mogę tylko ze strony rządu dodać, że pełna realizacja tej koncepcji wymagałaby jeszcze ze strony poselskiej przygotowania dodatkowego projektu ustawy o zmianie ustawy – k.p.k. oraz innych ustaw, takich jak ustawa o skardze na przewlekłość postępowania, która uporządkuje konsekwencje przeniesienia dochodzenia w całości do Policji i innych organów w zakresie postępowania karnego, co oznacza konieczność zmiany dodatkowych jednostek redakcyjnych zarówno k.p.k., jak i innych ustaw z terminem wejścia w życie takim samym, jak nowelizacja k.p.k. Bardzo dziękuję.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Chciałem złożyć deklarację, że będzie inicjatywa poselska w tym zakresie.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Dziękuję bardzo. To bardzo ważna informacja. Czy są jeszcze jakieś głosy w tym punkcie? Pan poseł Kownacki.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Nie wiem, jakie jest stanowisko prokuratury. Czy jest przedstawiciel Prokuratora Generalnego i czy nie dostrzega zagrożenia w tym, że Policja będzie pracowała zupełnie dowolnie?

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Jak pytam, czy ktoś chce zabrać głos, to oczywiście za każdym razem jest to kierowane do wszystkich uczestników w danym punkcie. Czy ktoś w imieniu Prokuratora Generalnego chce zabrać głos? Pan poseł skierował pytanie. Bardzo proszę.

Prokurator Prokuratury Generalnej Marek Woźniak:

Marek Woźniak, Prokuratura Generalna. To oczywiście jest przepis, który niejako wpisuje się w głosy płynące ze strony prokuratury, aby w nowym modelu postępowania karnego, a zwłaszcza postępowania sądowego, rola prokuratora w samym postępowaniu przygotowawczym była nieco mniejsza, aby było mniej czynności procesowych do przeprowadzenia przez prokuratora. Oczywiście akcentowaliśmy, iż w formie dochodzenia prowadzone są najczęściej, bo przecież to nie jest reguła, sprawy o nieskomplikowanym stanie faktycznym i prawnym, a jednocześnie Policja i organizacyjnie, i kadrowo jest przygotowana do tego typu postępowania. Jeżeli nawet są jakieś mankamenty w tym zakresie, to jest odpowiednie *vacatio legis*, aby Policja została do tego przygotowana. Oczywiście jest to koncepcja, która nie może być odrzucona czy skrytykowana przez prokuratorów, ale jednocześnie wszystko zależy od tego, jakie będą tego konsekwencje w dalszych przepisach, a to poznamy dopiero w ciągu dalszej pracy. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Proszę bardzo, pan przewodniczący Posmyk.

Wiceprzewodniczący Krajowej Rady Prokuratury Sławomir Posmyk:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, z radością przyjmujemy tego rodzaju propozycję, dlatego że i w pracach podkomisji, i w opiniach, które kierowaliśmy do państwa zwracaliśmy uwagę, że w modelu procesu kontradyktoryjnego prokurator, który ma obowiązek uczestniczyć w postępowaniu sądowym musi być odciążony od postępowania przygotowawczego. Zwracaliśmy uwagę na to, że zmiana w formule, jaka wyszła z komisji kodyfikacyjnej dotyczy postępowania sądowego. Oceniamy tę propozycję pozytywnie.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Dziękuję bardzo. W kolejności pan prof. Hofmański, później pan dyrektor.

Zastępca przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego prof. Piotr Hofmański:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, wprawdzie siedzę obok pana ministra Królikowskiego za tabliczką „Rada Ministrów", ale nie mam obowiązku identyfikowania się z zapatrywaniami ministra sprawiedliwości w tej sprawie, zwłaszcza że przewodniczyłem zespołowi komisji kodyfikacyjnej, który przygotował projekt i który takiego rozwiązania nie przewidywał. Otóż, żeby nie zabierać państwu zbyt wiele czasu, chciałbym powiedzieć bardzo kategorycznie, że jest to rozwiązanie, które z punktu widzenia modelu zaproponowanego w projekcie jest absolutnie niekompatybilne i niepasujące do tego modelu i moim zdaniem szkodliwe. Proszę państwa, podstawowe założenie projektu jest takie, aby oskarżyciel prowadził postępowanie dowodowe przed sądem, a nie w postępowaniu przygotowawczym – tam tylko zabezpieczał te dowody, które mają być przeprowadzone. Jeżeli oskarżycielem ma być inny organ niż ten, który prowadzi postępowanie przygotowawcze, a jest to konsekwencja przyjęcia takiej zmiany we wszystkich sprawach w których nie będzie śledztwa, to założenia tego po prostu nie uda się zrealizować. Jeżeli rzeczywiście Komisja chciałaby ulec naciskom ze strony prokuratury i odciążyć ich w pracy, to pójdźmy dalej i pozwólmy Policji oskarżać przed sądem, bo wtedy rzeczywiście osiągniemy to, czego chcemy, czyli postępowanie przygotowawcze będzie prowadził ten organ, który oskarża.

Jeżeli zrobimy tak, jak proponuje się w poprawce, to rezultat tego będzie taki, że Policja, która będzie prowadzić dochodzenie, będzie czuła się w obowiązku w pełnym zakresie przeprowadzić postępowanie przygotowawcze i udokumentować je po to, żeby przekonać prokuratora w każdej sprawie, że zachodzi potrzeba wniesienia aktu oskarżenia. Czyli nie osiągniemy zakładanej redukcji postępowania jako całości, w którym dzisiaj jak wiadomo dwukrotnie prowadzi się te same czynności dowodowe i tego chcieliśmy uniknąć. W ten sposób właśnie do tego wracamy. Jeżeli celem projektu deklarowanym m. in. już w samej jego preambule było usprawnienie postępowania i przyczynienie się do tego, żeby było ono szybsze i sprawniejsze, to rozwiązanie to w moim przekonaniu idzie na przekór temu założeniu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos? Proszę bardzo, panie mecenasie.

Specjalista z Biura Analiz Sejmowych Andrzej Sakowicz:

Andrzej Sakowicz, Biuro Analiz Sejmowych. Przychylam się do głosu wypowiedzianego przed chwilą przez pana prof. Hofmańskiego co do propozycji zmian. Po pierwsze, chcę zwrócić uwagę, że przyjęcie jej w obecnym kształcie jest niespójne z pozostałymi przepisami, które zawarte są zarówno w projekcie będącym na etapie procedowania szanownej Komisji, jak również i tymi przepisami, które nie są nim objęte, a są zawarte w k.p.k. To jest pierwsza kwestia.

Jeżeli rzeczywiście jest wola ze strony rządowej, żeby przyjąć proponowany kształt art. 15 § 1, to należałoby jednocześnie dokonać tego wraz z całym zespołem zmian w k.p.k., m.in. dotyczącym wykreślenia nadzoru w przepisach np. art. 48 § 1 k.p.k. Natomiast przyjmowanie przepisu, który jest *de facto* pusty i nie pociąga za sobą żadnej wartości merytorycznej w gruncie rzeczy nie ma jako takiej racji bytu. To może być dokonane, jeżeli będzie oczywiście zawierało wartość merytoryczną i jeżeli rzeczywiście w przyszłości zostanie przygotowana stosowna zmiana. Wtedy można niewątpliwie rozważyć dokonanie zmiany art. 15 § 1.

W pełni podzielam uwagę co do tego, że jeżeli rzeczywiście zdejmujemy nadzór ze strony prokuratora nad dochodzeniem prowadzonym przez Policję, to niewątpliwie można byłoby rozważyć wnoszenie aktu oskarżenia przez funkcjonariuszy Policji. Bowiem na dzień dzisiejszy dojdziemy oto do takiej sytuacji, w której prokurator, *de facto* oskarżyciel publiczny, nie będzie miał wpływu na to, że postępowanie będzie umorzone lub nastąpi odmowa jego wszczęcia. Kolejna kwestia, zaskarżone może być postanowienie o umorzeniu bądź odmowie wszczęcia dochodzenia. Nastąpi wniesienie zażalenia do sądu i oto sąd nakaże prokuratorowi, który nie ma nadzoru nad dochodzeniem, dokonania stosownych czynności w tymże postępowaniu.

Kolejna rzecz bardzo istotna jest również i taka, że prokurator na dzień dzisiejszy będzie miał możliwości dokonywania określonych czynności w dochodzeniu nienadzorowanym – rozstrzygnięcie w przedmiocie wyłączenia prowadzonego postępowania przygotowawczego, zezwolenie na widzenie, dostęp do akt postępowania, odtworzenie zaginionych akt, wywiad środowiskowy. Co więcej, prokurator nie będzie miał również możliwości wpływania na terminy trwania tegoż dochodzenia, bowiem będą one przedłużane, a w gruncie rzeczy ów prokurator będzie ponosił odpowiedzialność finansową z uwagi na przedłużenie. To są w gruncie rzeczy tylko przykłady niespójności, które pojawiają się w tym zakresie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Zaproponuję wniosek, który sam za chwilę zgłoszę. Przepraszam. Zaproponuję, żebyśmy zdjęli z dzisiejszej agendy pracy tę jednostkę redakcyjną, a wrócili do niej kiedy będziemy już pracować nad kolejnymi, odpowiednimi do tej i będziemy mogli sprawdzić, czy korelują one ze sobą. Bardzo uważnie wysłuchałem uwag i absolutnie dopuszczam do wiadomości pewne wątpliwości, które się pojawiły. Oczywiście to nie jest też sytuacja zaskakująca, kieruję to do członków Komisji. Może zawsze być tak, że inny głos będzie miał przedstawiciel strony rządowej, a inny Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego, która jest organem doradczym, a nie organem administracji publicznej.

Dlatego zgłaszam na tym etapie wniosek, żebyśmy nie zajmowali się teraz tą jednostką redakcyjną i wrócili do niej na późniejszym etapie pracy. Kto z członków Komisji jest za takim rozwiązaniem? Proszę o podniesienie ręki. (14) Kto jest przeciw? (0) Wszyscy za.

Przechodzimy do kolejnej jednostki redakcyjnej, czyli do pkt 5, który dotyczy nowego brzmienia art. 23a. Czy ktoś w tym punkcie chce zabrać głos? Przypomnę, że art. 23a obejmuje osiem paragrafów. Bardzo proszę, Biuro Legislacyjne.

Legislator Tomasz Czech:

Jeżeli można, panie przewodniczący. My tu mamy dwa rodzaje poprawek. Jedna poprawka, to jest to, co macie państwo w zestawieniu. Proponujemy tam, żeby zastąpić wyrazy „celu i zasad" wyrazami „celów i zasad", ponieważ w projekcie, jeżeli chodzi o postępowanie mediacyjne posługujemy się zawsze liczbą mnogą. To jest jedna poprawka.

Druga poprawka jest typowo redakcyjna, zgłoszona przez naszych językoznawców. Proponujemy w § 1 po wyrazach „za zgodą oskarżonego i pokrzywdzonego" skreślić przecinek, jeżeli nie będzie sprzeciwu.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Dziękuję bardzo. Mimo wszystko obie mają taki charakter, że jeżeli nie będę słyszał głosów sprzeciwu, to stwierdzę, że zostały one przyjęte. Czy do całości brzmienia art. 23a są jakieś wnioski?

Jeżeli nie to stwierdzam, że ta jednostka redakcyjna została przyjęta.

Przechodzimy do pkt 6, czyli do nowego brzmienia art. 28 § 3. Czy do tego artykułu ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam w takim razie, że pkt 6 został przyjęty.

Przechodzimy do pkt 7, czyli nowego brzmienia art. 30. Czy do tego artykułu ktoś ma jakieś uwagi?

Poseł Witold Pahl (PO):

Tak, panie przewodniczący, jest w pakiecie poprawek i bardzo proszę pana ministra Królikowskiego, chociaż poprawka dotyczy kwestii dookreślenia składu sądu odwoławczego, ale bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MS Michał Królikowski:

Bardzo dziękuję. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, eksperci słusznie zwrócili uwagę w trakcie ostatnich dni pracy nad projektem, jak również koledzy z Biura Legislacyjnego, że niewyraźnie określony został skład sądu, który będzie orzekał w sprawie środka zaskarżenia wydanego w składzie innym niż jednoosobowy. Poprawka, którą zgłasza pan przewodniczący dookreśla, że w takich wypadkach będzie to skład trzech sędziów. W związku z tym przepis uzyskuje brzmienie: „§ 2. Sąd odwoławczy na posiedzeniu orzeka jednoosobowo, a w składzie trzech sędziów wówczas, gdy zaskarżone orzeczenie wydano w składzie innym niż jednoosobowy, chyba że ustawa stanowi inaczej.". Rząd prosi o przyjęcie tej poprawki.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Dziękuję bardzo. Biuro Legislacyjne? Nie. W takim razie wpierw głosujemy poprawkę zgłoszoną formalnie przez pana posła Pahla. Kto z pań i panów, członków Komisji, jest za przyjęciem poprawki? Proszę o podniesienie ręki. (13) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Przypomnę, że poprawka dotyczyła nowego brzmienia art. 30 § 2. Czy do całej jednostki redakcyjnej, czyli także § 1, są jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że pkt 7 został przyjęty.

Przechodzimy do pkt 8, czyli nowego brzmienia art. 44. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam w takim razie, że ta jednostka redakcyjna została przyjęta.

Przechodzimy do pkt 9, czyli do art. 49 i nowego brzmienia § 2. Czy to tego paragrafu ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę. Czy do § 4 w art. 49 ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę. Czy do całości ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że ta jednostka redakcyjna została przyjęta.

Przechodzimy do pkt 10, który obejmuje nowe brzmienie art. 49a. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę. Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 11, który obejmuje nowe brzmienie art. 54 § 2. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 12, który dotyczy nowego brzmienia art. 55. Wpierw czy do § 1 ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę. Czy ktoś ma jakieś uwagi do § 2? Nie słyszę. Do całości? Także nie.

Stwierdzam, że jednostka redakcyjna została przyjęta.

Przechodzimy do pkt 13, który dotyczy nowego brzmienia 56 § 3. Czy do takiego brzmienia artykułu ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że jednostka redakcyjna została przyjęta.

Przechodzimy do pkt 14, który dotyczy nowego brzmienia art. 57 § 2. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 15, który dotyczy nowego brzmienia art. 60 § 4. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 16, który dotyczy nowego brzmienia art. 61, wpierw § 1. Bardzo proszę, pan poseł Kownacki.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Jest poprawka, która jest pokłosiem dyskusji toczonej w podkomisji. Złożyliśmy poprawkę w tym zakresie, nie wiem czy państwo dostaliście, ponieważ wydaje nam się, że…

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Tak, przepraszam, są zgłoszone poprawki, ale proszę oczywiście, żeby pan poseł je za każdym razem zgłaszał.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Lepszym rozwiązaniem byłaby sytuacja, w której oskarżyciel prywatny wskazuje osobę, która może w przypadku jego śmierci prowadzić dalej postępowanie. Sytuacja, w której jest termin trzymiesięczny, a nie zostanie ustalony następca prawny powoduje, że później już nie można toczyć postępowania. Lepiej byłoby zobowiązać do wskazania w prywatnym akcie oskarżenia takiej osoby, dać stosunkowo krótki termin, w którym sąd ją powiadamia, że ma takie uprawnienie i jeżeli z niego nie skorzysta, to sprawa jest zamknięta. Natomiast w sytuacji, w której jest trzymiesięczny termin i *de facto* nie poszukujemy osoby, tylko jeżeli ona się nie zgłosi, to sprawa przepada… Wydaje się, że takie rozwiązanie, które składamy w poprawce bardziej gwarantowałoby prawa pokrzywdzonego i jego następców prawnych.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Tu jedna uwaga, poprawka dotyczy § 2. Rozumiem, że do § 1 nie było uwag. Pan poseł Kozdroń.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Aha, do § 2, bo zrozumiałem, że pan poseł mówił, iż w każdym przypadku oskarżyciel prywatny powinien sporządzić niejako testament, że w razie mojej śmierci moje interesy będzie ktoś reprezentował.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Nie, oczywiście nie. Cała poprawka jest do art. 61 § 2 i w konsekwencji do art. 487 § 2, bo wtedy by się…

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Jak on brzmi? Niech pan przeczyta propozycję.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

„§ 2. Jeżeli w terminie zawitym 14 dni od doręczenia postanowienia osoba uprawniona nie wstąpi w prawa zmarłego, sąd lub referendarz sądowy umarza postępowanie.”. W konsekwencji zmieniony jest art. 487 § 2, ponieważ w akcie oskarżenia wskazuje się osobę najbliższą, której należy doręczyć odpis postanowienia o zawieszeniu postępowania w przypadku śmierci oskarżyciela prywatnego. Rozszerzamy wymóg, że w prywatnym akcie oskarżenia musi być wskazana taka osoba. To gwarantuje, że w przypadku śmierci jest to szybsze postępowanie, bo niezawieszany go na 3 miesiące, tylko na 14 dni, względnie 30, w którym sąd informuje osobę i następca prawny może skorzystać z ewentualnego uprawnienia. A jak nie wskaże, to nie skorzysta, trudno. To również oskarżyciel prywatny decyduje, czy chce w przypadku swojej śmierci, żeby ktoś dochodził jego praw, czy sprawa się kończy.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Pan minister Michał Królikowski prosił o głos.

Podsekretarz stanu w MS Michał Królikowski:

Bardzo dziękuję. Po pierwsze, poprawka wymaga doprecyzowania redakcyjnego, ponieważ gdyby chcieć nad nią pracować, konieczne jest dookreślenie o jakie postanowienie chodzi. Czyli należałoby nadać jej brzmienie: „Jeżeli w terminie zawitym 14 dni od doręczenia postanowienia, o którym mowa w § 1[…]”, inaczej nie wiadomo, o które postanowienie chodzi. To dookreślenie jest koniecznie, żeby miała ona precyzję właściwą dla tego przepisu.

Po drugie, cel poprawki zmierza do tego, żeby zawieszenie było krótsze i w tym sensie poprawka nie zyskuje negatywnego stanowiska ze strony rządu. Natomiast problem polega nie tyle w § 2 art. 61, ale jest przeniesiony do art. 487 § 2, w którym wymaga się dość daleko idącej ingerencji w konstrukcję aktu oskarżenia. Trzeba w nim wskazać osobę najbliższą, której należy doręczyć odpis postanowienia o zawieszeniu postępowania w przypadku śmierci oskarżyciela prywatnego. To jest dość nadmiernie szczegółowe wymaganie co do tego, co musi być w akcie oskarżenia. Szczerze mówiąc, jest to kwestia wyważenia, czy trzy miesiące są rzeczywiście tak dużą stratą w perspektywie szybkości trwania postępowania, by w konsekwencji wprowadzić tak szczegółową regulację aktu oskarżenia.

Natomiast jeżeli chodzi o samą zmianę reguły polegającą na tym, żeby termin był zawity, to ze strony rządu nie ma sprzeciwu.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Dobrze. Pan poseł Kozdroń prosił jeszcze o zabranie głosu.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Osobiście uważam, z całym szacunkiem, panie pośle, że wbrew pozorom to pańskie rozwiązanie bardziej wydłuży postępowanie od tego, które mamy. Tutaj w ciągu trzech miesięcy od śmierci oskarżyciela przystępuję do postępowania, a jeżeli nie przystąpię to nie kontynuuje się postępowania i je umarza. Natomiast w tej sytuacji trzeba doręczyć postanowienie o zawieszeniu, jak rozumiem. W związku z tym, jeżeli jest osoba najbliższa, ktoś umiera i ta osoba nie wie o jej śmierci, to jaka ona jest najbliższa, żeby do tego postępowania przystępować, żeby ją zawiadamiać dopiero postanowieniem o zawieszeniu? Jaki ona tutaj interes wykaże, żeby kontynuować proces z oskarżenia prywatnego? Dlatego to nie jest dobre rozwiązanie.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Proponuję, że pan poseł wnioskodawca na końcu zabrał głos, bo jest jeszcze stanowisko Prokuratora Generalnego. Bardzo proszę.

Prokurator Prokuratury Generalnej Marek Woźniak:

Chciałem zauważyć, że teraz przepis brzmi bardzo podobnie, tylko dodajemy referendarza sądowego. Wydaję mi się, że jest większe ryzyko, iż po śmierci oskarżyciela prywatnego proces nie będzie się toczył, jeżeli on nie wskaże osoby najbliższej w akcie oskarżenia, a przecież może tak być, bo nikt nie zakłada własnej śmierci. Z powodów czysto

ludzkich on nie będzie na tyle zapobiegliwy by wskazać. Właśnie wtedy, jak nie wskaże, to zamknięta będzie droga do wstąpienia. Stąd lepiej pozostawmy możliwość taką, jak jest teraz, iż osoba najbliższa wstępuje nawet wtedy, kiedy oskarżyciel prywatny jej nie wskazuje. Rację ma oczywiście pan przewodniczący Kozdroń, że osoby najbliższe z reguły wiedzą o tym, że członek jego rodziny nie żyje i wiedzą też, to jest ich decyzja, czy należy w to postępowanie wstąpić, czy też nie. Nie przerzucajmy odpowiedzialności za to, co stanie się po śmierci na oskarżyciela prywatnego, zwłaszcza że jak mówię, z czysto ludzkich względów śmierci nikt nie zakłada i oskarżyciel prywatny może nie wskazać tej osoby. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Poseł wnioskodawca, jeżeli chce zabrać głos. Proszę bardzo.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Tak, chcę zabrać, dlatego że państwo nie do końca zrozumieliście intencję mojego rozwiązania. Oczywiście, z jednej strony może ono przyśpieszyć postępowanie, ale z drugiej ma chronić, nie będąc pustym przepisem, prawa osoby pokrzywdzonej i oskarżyciela prywatnego. Ponieważ 14 dni to jedno rozwiązanie, a druga rzecz, że to oskarżyciel prywatny decyduje, czy w przypadku jego śmierci ktoś wstąpi w jego prawa, czy nie.

Po drugie, ten przepis nie jest przepisem pustym. Państwo mówicie o trzech miesiącach, bo co to za osoba bliska, która o tym nie wie, ale są różne przypadki w życiu i nawet się nie wie, że ktoś zmarł. To raz, a dwa – skąd mam wiedzieć, czy bliska mi osoba prowadzi akurat jakiś proces? Nie muszę śledzić i przekopywać wszystkich jego archiwów. Takie rozwiązanie daje pełne gwarancje oskarżycielowi prywatnemu. To on decyduje, czy ktoś w jego prawa wstępuje. Nie stwarza iluzji, że możesz sobie wstąpić człowieku w trzy miesiące, a więc biegaj po sądach, szukaj gdzie takie postępowanie się toczy, tylko albo cię twój poprzednik wskazał i możesz, albo nie i koniec. To nie chodzi tylko o przyśpieszenie postępowania, ale danie gwarancji następcy prawnemu, że on się o tym postępowaniu dowie i proszę nie mówić, co to za rodzina, jak nie wie, że ktoś umarł czy prowadził postępowanie. Ja nie wiem, czy u mnie w rodzinie ktoś toczy postępowanie prywatnoskargowe, czy nie, a mam bardzo dobre relacje w rodzinie.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Dziękuję, co do tego nie mamy wątpliwości. Czy ktoś chce jeszcze zabrać głos w tym punkcie? Nie słyszę. Przypomnę, że nie było uwag odnośnie do § 1 art. 61, za to mamy poprawkę odnośnie do § 2 w art. 61 i poddajemy ją teraz…

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Jeśli można, oczywiście z tą modyfikacją, o której powiedział pan minister: „o którym mowa w § 1”. To taka drobna poprawka legislacyjna.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

A przepraszam, oczywiście.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Pan mi zwrócił uwagę, że mogłaby się tam pojawić pewna niejasność.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

W takim razie głosujemy poprawkę pana posła. Kto z pań i panów, członków Komisji, jest za przyjęciem poprawki zgłoszonej przez pana posła Kownackiego? Proszę o podniesienie ręki. (5) Kto jest przeciwny? (6) Kto się wstrzymał? (2)

Poprawka nie została przyjęta. W takim razie stwierdzam, że przyjęliśmy jednostkę redakcyjną w postaci pkt 16 bez poprawki zgłaszanej przez pana posła.

Przechodzimy do pkt 17, czyli do art. 68. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 18, który dotyczy nowego brzmienia art. 72 § 2. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 19, czyli do nowego brzmienia art. 73 § 2 i 3. Proszę bardzo, legislatorzy.

Legislator Piotr Podczaski:

Panie przewodniczący, w wyniku dzisiejszego porannego posiedzenia podkomisji wnosimy o skreślenie zmiany nr 19.

Poseł Jerzy Kozdroń (PO):

Ponieważ w osobnym projekcie ustawy…

Legislator Piotr Podczaski:

…rozwiązujemy ten problem.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Czyli mamy wniosek o skreślenie. Poddaję pod głosowanie wniosek o skreślenie jednostki redakcyjnej w postaci pkt 19. Kto z pań i panów, członków Komisji, jest za? Proszę o podniesienie ręki. Proszę wszystkich członków Komisji o podniesienie ręki. Kto jest za skreśleniem pkt 19? (12) Kto jest przeciwny? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Stwierdzam, że pkt 19 został skreślony.

Przechodzimy do pkt 20, żeby w art. 74 po § 3 dodać § 3a w brzmieniu zaproponowanym. Czy ktoś z członków Komisji zgłasza jakiś wniosek? Nie słyszę.

Stwierdzam, że ta jednostka redakcyjna została przyjęta.

Przechodzimy do pkt 21, który dotyczy nowego brzmienia art. 75 § 1. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Pan mecenas chce zabrać głos, proszę bardzo.

Prawnik z Forum Obywatelskiego Rozwoju dr Łukasz Chojniak:

Panie przewodniczący, panie i panowie posłowie, szanowni państwo, krótko, oczywiście tylko i wyłącznie pod rozwagę pań i panów posłów. Istota zmiany w art. 75 polega na tym, że oskarżony pozbawiony wolności w innej sprawie, a więc tymczasowo aresztowany lub odbywający karę pozbawienia wolności będzie musiał zawiadamiać organ, przed którym toczy się właściwe postępowanie o tym, że jest pozbawiony tejże wolności, co jest tutaj istotną różnicą w stosunku do obecnego stanu prawnego. Dzisiaj jest tak, że ten, kto zostaje pozbawiony wolności nie musi o tym fakcie zawiadamiać, to organ z urzędu musi ten fakt odnotować.

Sugestia, którą chcę poddać pod rozwagę jest następująca. Trzeba połączyć tę zmianę z nieobowiązkowym już jednak stawiennictwem oskarżonych na rozprawie głównej. Jest to akurat słuszna zmiana oczywiście, bo na tym polega istota kontradyktoryjności. Tylko czy w przypadku, kiedy nawet pouczony wcześniej oskarżony po jakimś czasie zostanie tymczasowo aresztowany obowiązek notyfikowania tego faktu będzie mu jeszcze znany? Czy nie umknie mu ta konieczność? A nikt mu przecież o tym nie przypomni, co z kolei w świetle tego, że nie będzie już obowiązku jego stawiennictwa na rozprawie może spowodować, że sprawa będzie toczyła się pod jego nieobecność. Na pewno projektodawcy, i słusznie, widzieli to zagrożenie w jakimś stopniu, ponieważ odpowiedzią jest art. 261 § 2a (i trzeba rozpatrywać go łącznie), który stanowi, że o zastosowaniu tymczasowego aresztowania sąd zawiadamia organ prowadzący przeciwko oskarżonemu postępowanie w innej sprawie, o ile powziął informację o tym postępowaniu.

Teraz sugestia, aby ewentualnie powrócić do pierwotnego brzmienia, czyli nie przyjmować zmiany. To jest najdalej idące. A jeśli szukać kompromisu, to w przypadku projektowanego art. 261 § 2a należy nałożyć na sąd obowiązek uzyskania takiej informacji. Oczywiście jest wyłącznie decyzją tymczasowo aresztowanego podejrzanego, czy on powiadomi o tym sąd. Natomiast jeżeli nie powiadomi, będzie sam ponosił takie konsekwencje, ale unikniemy ryzyka, że w przypadku tymczasowego aresztowania po jakimś czasie od momentu pierwszego pouczenia o tym, że trzeba zawiadamiać o tymże fakcie, oskarżony nie będzie brał udziału w rozprawie głównej. To tyle sugestii. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Bardzo gorąco dziękuję panu mecenasowi Łukaszowi Chojniakowi. Każdy z posłów miał także możliwość zapoznać się z bardzo ciekawą opinią, którą otrzymaliśmy, a której pan mecenas jest współautorem. Oczywiście ten głos musiałby znaleźć swój wyraz w postaci

konkretnej poprawki, którą musiałby zgłosić ktoś z członków Komisji. Nie słyszę zgłoszeń w tym zakresie. W związku z tym stwierdzam, że jednostka…

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Jeżeli można, mam wniosek o odrzucenie tego przepisu. Dlatego, że jeżeli już, to powinno to spoczywać na Służbie Więziennej i wymiarze sprawiedliwości, a nie na osobie, która jest pozbawiana wolności, żeby jeszcze informowała na temat swojego miejsca pobytu.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Czy przedstawiciel rządu chce zabrać głos? Proszę bardzo.

Podsekretarz stanu w MS Michał Królikowski:

Tak, ja zabiorę głos i poproszę jeszcze pana prof. Hofmańskiego o dopełnienie. To rozwiązanie jest wynikiem dwóch punktów wyjścia. Pierwszy jest taki, że jednak osoba będąca stroną w kontradyktoryjnym procesie karnym jest zainteresowana w tym, żeby sprawę toczyć, a więc jest zainteresowana w tym, żeby móc korzystać z uprawnień, jakie posiada. To po pierwsze. A po drugie chodzi tu też o kwestie pragmatyczne. Oczywiście możemy wszystko przerzucić na Centralny Zarząd Służby Więziennej, czyli wprowadzenie kolejnych skomplikowanych i drogich instrumentów wymiany informacji o takim charakterze. Są one skomplikowane także z tego powodu, że jest to obrót danymi osobowymi i wprowadzenie takich instrumentów jest kosztowne i wymaga dużych elementów zabezpieczeń. Pragmatyczne rozwiązanie polega na tym, żeby zainteresowany korzystał ze swojego uprawnienia, dbając o to, żeby sąd miał właściwą informację o miejscu pobytu.

Zastępca przewodniczącego Komisji Kodyfikacyjnej Prawa Karnego prof. Piotr Hofmański:

Kontynuując, chciałbym państwu tylko uświadomić, że również przy dzisiejszym przepisie, który pozostałby, gdyby zrezygnowano z nowelizacji art. 75, rozwinęła się już linia orzecznictwa sądowego, zgodnie z którą również w sytuacji pozbawienia wolności obowiązek ten ciąży jednak na stronie. W jakimś sensie zmiana proponowana przez projektodawcę jest usankcjonowaniem linii orzecznictwa, która się wytworzyła. Po drugie, problem chyba trzeba byłoby też widzieć w kontekście nowych podstaw wznowienia, które zostały wprowadzone do k.p.k. na skutek zmiany decyzji ramowej w sprawie skazania *in absentia*. Mianowicie, wprowadzenie kategorycznego wymogu, że zawsze odpowiada za to Służba Więzienna spowoduje, że wznowień będzie więcej i niekoniecznie jest to rozwiązanie dobre, jak mi się wydaję. Jest jeszcze takie sprzężenie. Wydaję mi się, że to co zaproponowano wyjściowo w projekcie rządowym jest rozwiązaniem właściwym.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Czy ktoś jeszcze chce zabrać głos w tym punkcie? Nie słyszę. Przystępujemy do procedury głosowania wniosku pana posła Kownackiego o skreślenie. Kto z pań i panów posłów, członków Komisji, jest za przyjęciem wniosku? Proszę o podniesienie ręki. (3) Kto jest przeciwny? (9) Kto się wstrzymał? (0) Dziękuję bardzo, wniosek został odrzucony.

Stwierdzam, że przyjęliśmy pkt 21.

Przechodzimy do pkt 22, który dotyczy nowego brzmienia art. 78 § 1. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 23, który dotyczy nowego brzmienia art. 79 i art. 80. Przypomnę, że w art. 79 mamy cztery paragrafy. Czy ktoś z członków Komisji chce zabrać głos w sprawie tej jednostki redakcyjnej? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 24, który dotyczy tego, żeby po art. 80 dodać art. 80a w brzmieniu zaproponowanym. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 25, który dotyczy nowego brzmienia art. 81. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 26, który dotyczy tego, że po art. 81 dodaje się art. 81a w brzmieniu zaproponowanym. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 27, żeby w dziale III po rozdziale 8 dodać rozdział 8a w brzmieniu zaproponowanym w art. 81b i 81c. Czy do tej jednostki redakcyjnej ktoś ma jakieś uwagi? Nie słyszę.

Stwierdzam, że została ona przyjęta.

Przechodzimy do pkt 28. Mam propozycję. Tak? Pan poseł, proszę bardzo.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Pan przewodniczący jest tak koncyliacyjną osobą, że wpierw z chęcią wysłucham propozycji pana przewodniczącego.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Chciałem zaproponować, żebyśmy do naszej pracy wrócili w najbliższy czwartek na kolejnym posiedzeniu Komisji, ale może pan poseł ma inny wniosek.

Poseł Bartosz Kownacki (PiS):

Panie przewodniczący, w mojej ocenie jak najbardziej przydatne byłyby opinie konstytucjonalistów, żebyśmy mieli też jasność nad czym pracujemy. Jest chociażby pan dr Piotrowski, który jest uznanym autorytetem i chyba nie budzi wątpliwości, że rzetelnie przygotowałbym taką opinię. Sugerowałbym żebyśmy zwrócili się do pana doktora o zajęcie stanowiska w tej sprawie. Ono pomogłoby nam w jej merytorycznym rozstrzygnięciu i być może w powrocie do kwestii wyłączenia tego przepisu do odrębnego procedowania. Mogę powiedzieć kolegom radcom prawnym, jeżeli jeszcze są, że jeżeli zdecydowalibyśmy się na wyłączenie tego przepisu i złożenie go w odrębnym projekcie ustawy, gdyby został przygotowany, to będę rekomendował swojemu klubowi, żeby złożyć taki odrębny projekt ustawy. Nie wiem, co zrobi klub, ale mogę uczciwie powiedzieć, że jeżeli byście państwo przygotowali kompleksowe rozwiązanie, które zrównuje uprawnienia i wyjaśnia wszelkie wątpliwości, to jestem nawet w stanie rekomendować złożenie takiego projektu do dalszych prac. Niedobrze by było, żeby w tak wątpliwej sytuacji bez rozstrzygnięć konstytucjonalistów (mało z kto z nas się orientuję w tych zagadnieniach) podejmować dzisiaj decyzję.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Powiem, czym się kieruję, proponując przerwanie teraz pracy. Oczywiście w czwartek byłoby dodatkowe posiedzenie Komisji, termin byśmy uzgadniali tak, żeby wszystkim pasował. Dzisiaj, to informacja dla wszystkich osób, które nie mogły uczestniczyć, przed posiedzeniem Komisji, o czym już mówiłem, mieliśmy spotkanie z przedstawicielami środowiska radców prawnych i środowiska adwokackiego. Absolutnie konkluzją z tego spotkania jest wniosek o wyłączeniu ze spraw karnych radców prawnych pracujących na etatach. Chcielibyśmy zaproponować pewne brzmienie zmian przepisów w tym zakresie. Dlatego uważamy, że zasadnym i celowym byłoby, żebyśmy naszą pracę kontynuowali w najbliższy czwartek, jeżeli państwo by się na to zgodzili, o godz. 9.00. Mamy już datę. Wtedy będziemy także państwu w stanie przedstawić pewne propozycje, które nawet jeżeli nie będą do zaakceptowania przez wszystkich, to na pewno będą krokiem wychodzącym naprzeciw tym oczekiwaniom, które zostały przedstawione. Pan marszałek Józef Zych.

Poseł Józef Zych (PSL):

Proszę państwa, w czasie spotkania ze strony konstytucjonalistów podnoszone były np. wątpliwości, jeżeli chodzi o stosunek pracy radcy prawnego, że istnieje problem całkowitego podporządkowania. Nieporozumienie, bo ustawa o radcach prawnych w sposób jednoznaczny ustawowo określa obowiązki radcy prawnego. Jeżeli chodzi o opiniowanie, to kierownik zakładu pracy czy jego przełożony absolutnie nie może dać mu polecenia co do treści. To jest już pierwsze ograniczenie spoza Kodeksu pracy, a więc nie ma tego podporządkowania. Druga dziedzina dotyczy przecież zastępstwa przed sądami, gdzie już w ogóle podporządkowanie nie ma znaczenia. Trzecia sprawa to problem innego określe-

nia czasu pracy radcy prawnego, a więc zarzut, że w tym przypadku byłoby to niekonstytucyjne jest absolutnie chybione. Dziękuję, panie przewodniczący.

Przewodniczący poseł Krzysztof Kwiatkowski (PO):

Proszę państwa, tę dyskusję już przeszliśmy. Panie doktorze, z całym szacunkiem, dzisiaj mam taką propozycję. Dyskusja będzie daleko ciekawsza (nie, tego nie głosujemy, przerwa to uprawnienie przewodniczącego Komisji), gdy będziemy mieli konkretne propozycje, które będziemy w stanie przedstawić członkom Komisji. Dlatego, mając także na uwadze, że duża część członków Komisji za niecałą godzinę będzie i tak kontynuować prace na posiedzeniu Komisji Sprawiedliwości i praw Człowieka, w tym momencie ogłosiłbym zamknięcie posiedzenia. W czwartek o godzinie 9.00 wracamy do naszej pracy. Jesteśmy w stanie podać salę? Sala Kolumnowa, 9.15 dokładnie, bo o 9.00 jest głosowanie.

Chciałbym bardzo gorąco podziękować wszystkim za uczestnictwo w dzisiejszym posiedzeniu Komisji. Dziękuję bardzo.